

Bài 14

THÂN DÀI RA DO ĐÂU ?

1. Sự dài ra của thân

Thí nghiệm

Trước bài học hai tuần, các nhóm làm thí nghiệm sau :

- Gieo hạt đậu vào khay có cát ẩm cho đến khi cây ra lá thật thứ nhất.
- Chọn 6 cây đậu cao bằng nhau. Ngắt ngọn 3 cây (ngắt từ đoạn có 2 lá thật).
- Sau 3 ngày đo lại chiều cao của 3 cây ngắt ngọn và 3 cây không ngắt ngọn. So sánh chiều cao của cây ở mỗi nhóm.
- Ghi kết quả vào bảng dưới đây :

Nhóm cây	Chiều cao
Ngắt ngọn	
Không ngắt ngọn	

- Các nhóm báo cáo kết quả thí nghiệm.

Hình 14.1. Thí nghiệm thân dài ra do phần ngọn

▼ Thảo luận :

- So sánh chiều cao của hai nhóm cây trong thí nghiệm : ngắt ngọn và không ngắt ngọn.
- Từ thí nghiệm trên, hãy cho biết thân cây dài ra do bộ phận nào ?
- * Xem lại bài 8 "Sự lớn lên và phân chia tế bào", giải thích vì sao thân dài ra được ?

- Sự dài ra của thân các loại cây khác nhau thì không giống nhau :
- Cây thân cỏ, nhất là thân leo (như mồng toé, mướp, bí,...) dài ra rất nhanh.
  - Cây thân gỗ lớn chậm hơn, nhưng sống lâu năm nên nhiều cây cao, to như bạch đàn, chò, lim,...
  - Cây trưởng thành khi bấm ngọn sẽ phát triển nhiều chồi, hoa, quả ; còn khi tia cành, cây tập trung phát triển chiều cao.

2. Giải thích những hiện tượng thực tế

- Khi trồng đậu, bông, cà phê, trước khi cây ra hoa, tạo quả, người ta thường ngắt ngọn.
  - Trồng cây lấy gỗ (bạch đàn, lim), lấy sợi (gai, đay), người ta thường tia cành xấu, cành bị sâu mà không bấm ngọn.
- ▼ Hãy giải thích vì sao người ta lại làm như thế ?

Thân cây dài ra do sự phân chia tế bào ở mô phân sinh ngọn.

Để tăng năng suất cây trồng, tùy từng loại cây mà bấm ngọn hoặc tia cành vào những giai đoạn thích hợp.

Câu hỏi ?

1. Trình bày thí nghiệm để biết cây dài ra do bộ phận nào.
2. Bấm ngọn, tia cành có lợi gì ? Những loại cây nào thì bấm ngọn, những cây nào thì tia cành ? Cho ví dụ.

Bài tập

Hãy đánh dấu ✓ vào cho ý trả lời đúng nhất của câu sau :

Thân dài ra do :

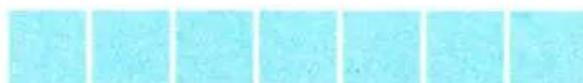
- Sự lớn lên và phân chia tế bào.
- Chồi ngọn.
- Mô phân sinh ngọn.
- Sự phân chia tế bào ở mô phân sinh ngọn.

Em có biết ?

- Tre có thân rễ ngầm, thân trên mặt đất là thân đứng, rỗng ở các gióng, đặc ở các mấu. Cây tre có thể cao tới 10 mét, một số loài sống lâu tới 100 năm. Cây tre là nhà vô địch trong cuộc thi mọc nhanh, có loài chỉ qua một đêm măng tre đã cao lên đến 1 mét.
- Cây tre nếu bị gãy ngọn vẫn dài ra được vì ngoài mô phân sinh ngọn thì tại gốc của mỗi gióng còn có mô phân sinh gióng, giúp cây cao thêm bằng cách tăng độ dài của mỗi gióng.

Trò chơi giải ô chữ

Hãy đoán tên một loại cây gồm bảy chữ cái

Cho biết :

- Là loại thân leo, leo bằng thân quấn.
- Thân, lá màu xanh, mềm, nhót. Ngắt ngọn khi thu hoạch.
- Thường dùng nấu canh cua.

Hình 14.2